

Förslag till förordning för Europeiska fiskerifonden 2007 - 2013

2004/05:FPM27

Jordbruksdepartementet

2004-11-15

Dokumentbeteckning

KOM(2004) 497

Förslag till rådets förordning om Europeiska fiskerifonden

Sammanfattning

Dokumentet innefattar förslag till ny rådsförordning för strukturåtgärder inom fiskerisektorn. Förslaget tar avstamp i reformen från 2002 och den förordning som då beslutades för den gemensamma fiskeripolitiken samt bygger vidare på nuvarande åtgärder och struktur. Strukturåtgärder för fisket samlas i Europeiska fiskerifonden under budgetkategori 2 i det finansiella perspektivet för 2007-2013. Genom fem prioriterade områden ska syftet, beskrivet som sex mål, med förordningen uppnås.

Stor tyngd läggs på begränsning av flottans kapacitet för att uppnå balans i förhållande till tillgängliga resurser samt miljöförbättrande åtgärder. Förordningens omfattning breddas och riktas även mot nya målgrupper. Socioekonomiska åtgärder föreslås bli obligatoriska inom konvergensområdena. Kustfiskeområden ges extra prioritet där lokala aktionsgrupper ska kunna bildas. Flera åtgärder begränsas till små- och mikro företag samt även småskaligt fiske.

Sverige stöder förslagens inriktning mot ökad balans mellan resurs och kapacitet, miljöintegreringen samt den vidgade omfattningen.

1 Förslaget

1.1 Innehåll

Förslaget syftar till att

- stödja den gemensamma fiskeripolitiken för att se till att levande akvatiska resurser utnyttjas på ett sätt som skapar de nödvändiga

förutsättningarna för hållbarhet i ekonomin, miljön och samhället,

- främja en hållbar balans mellan EU-flottans resurser och kapacitet,
- förbättra driftstrukturernas konkurrenskraft och utvecklingen av ekonomiskt livskraftiga företag inom fiskerinäringen,
- värna om miljöskyddet och naturresurserna,
- uppmuntra hållbar utveckling och förbättringar av livskvaliteten i havs-, sjö- och kustområden som påverkas av fiske- och vattenbruksverksamhet,
- främja jämställdhet mellan kvinnor och män i utvecklingen av fiskerinäringen och kustfiskeområdena.

Därutöver finns specifika mål och åtföljande åtgärder för det småskaliga kustfisket. Med småskaligt kustfiske avses fiske med fartyg under 12 meter som inte använder släpredskap.

Av förslaget framgår att insatserna skall gälla i hela gemenskapen. För stöd till hållbar utveckling i kustfiskeområdena skall geografiskt avgränsade områden utses utifrån ett antal föreslagna kriterier.

En EU-strategi och en nationell strategi skall tas fram och utifrån dessa skall var medlemsstat ta fram *ett* programdokument. Den nationella strategiska planen skall omfatta alla aspekter av den gemensamma fiskeripolitiken.

Av förslaget framgår de objektiva kriterier som skall ligga till grund för en indikativ fördelning av stödet mellan medlemsstaterna: fiskerinäringens storlek i medlemsstaten, mått på i vilken omfattning fiskeansträngningen måste anpassas, antalet sysselsatta inom näringen samt kontinuiteten i pågående åtgärder. Den del som bidrar till konvergensmålet ska särskilt redovisas.

I förslaget till ny förordning presenteras fem prioriterade områden för strukturpolitiken. Dessa avser:

1. Åtgärder för att anpassa EU:s fiskeflotta
2. Vattenbruk, beredning och saluföring av fiske- och vattenbruksprodukter
3. Åtgärder av gemensamt intresse
4. Hållbar utveckling i kustområden
5. Tekniskt stöd

Prioriteringarna innebär en starkare fokusering på åtgärder för att reducera överkapaciteten inom fiskeflottan och stöd till ett mer uthålligt fiske som till exempel utveckling av selektiva fiskemetoder, temporärt upphörande av fiskeverksamhet och permanent upphörande (skrotning), investeringar i utrustning ombord för att förbättra arbetsförhållandena, förbättring av livsmedelskvaliteten och provning ny teknologi. Åtgärderna får inte bidra till en ökad fiskeansträngning, varken direkt eller indirekt. Småskaligt

kustfiske skall särskilt prioriteras. Diversifiering och utbildning för annan sysselsättning uppmuntras. Socioekonomiska kompensationsåtgärder införs och föreslås bli obligatoriska i konvergensområdena. I dessa ingår exempelvis förtida pensionering och viss satsning på unga fiskare.

Stöd till vattenbruket begränsas till små- och mikroföretag. Investeringar i konstruktioner och utrustning främst för att förbättra hygien, hälsa, produktkvalitet eller minska negativa miljöeffekter kan stödjas. Investeringar som leder till ökad produktion måste finna normal avsättning på marknaden. Stöd till vattenbruksmiljöåtgärder (miljöersättningar) införs, inkluderat ekologisk produktion. Detta innebär femårsåtaganden och att begreppet God vattenbrukarsed introduceras i förordningen.

Fortsatta stödmöjligheter föreslås för beredningsindustrins uppförande, utbyggnad, utrustande och moderniserande. Detta skall få sysselsättningseffekter och bidra till användandet av ny teknik, förbättrade arbetsförhållanden, kompetensutveckling och minskade negativa miljöeffekter. Även detta stöd föreslås begränsas till mikro- och små företag.

Stödåtgärder skall också finnas för kollektiva åtgärder av gemensamt intresse för näringen. Dessa kan t ex innefatta skydd och utveckling av akvatiska resurser, utrustning i fiskehamnar, avsättningsfrämjande åtgärder och stöd till pilotprojekt. Stöd kan även lämnas för omställning av fartyg till icke-kommersiella syften. Stöd till direkt utsättning undantas.

I lokala kustområden där beroendet av fiskerinäringen är stort, föreslås vidgade möjligheter till att stödja kompletterande åtgärder av olika slag för att skapa en hållbar utveckling, utifrån ett lokalt ”nedifrån och upp”-perspektiv med lokala kustaktionsgrupper (KAG), en form av partnerskap i likhet med Leader’s LAG-grupper. Stöd inom området kan handla om olika former av diversifiering av verksamhet från traditionellt fiske till turism, kultur- och miljövård mm. Åtgärden är geografiskt begränsad till de områden som utsetts av medlemsstaten utifrån särskilt angivna kriterier.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Nuvarande svenska förordningar och föreskrifter kommer från den 1 januari 2007 att upphöra gälla och fullt ut ersättas.

1.3 Budgetära konsekvenser

Den slutliga finansieringen och därmed omfattningen av åtgärderna kan inte fastställas förrän förhandlingarna om EU:s nästa finansiella perspektiv är klart. Åtgärderna kräver nationell medfinansiering i olika grad.

2.1 Svensk ståndpunkt

Tillsammans med fem andra MS förordar Sverige ett tak för EU:s utgifter i nästa finansiella perspektiv (2007-2013) på 1,00 % av EU:s BNI. Alla unionens åtgärder skall rymmas under detta tak, även fiskeåtgärderna. En viktig princip för vilka åtgärder som skall finansieras gemensamt är att det ska finnas ett mervärde av sådan finansiering. Annars bör finansieringsansvaret flyttas över till nationell nivå. Sverige stödjer därför framtagandet av en strategi för fiskeripolitiken på EU-nivå, som bidrar till att förtydliga sambandet mellan politiken och instrumentet vilket bör öppna för en diskussion om gemenskapsmervärdet.

Sverige stöder förslagets målsättningar och den inriktning som angetts för strukturinsatserna för kommande programperiod. Syftet med åtgärderna och insatserna är avvägda och går väl i linje med den beslutade reformen år 2002. Förslaget medför en förbättring vad avser fondens inriktning och prioritering såväl som genomförandet av programmen. Det är positivt att utbetalning sker på prioritetnivå och inte på åtgärdsnivå.

Sverige stöder en fortsatt tillämpning av automatiskt återtag (N+2).

Sverige anser att de av kommissionen föreslagna kriterierna för urval av kustfiskeområden är för detaljerade och att de bättre måste återspegla medlemsstaternas behov, i linje med subsidiaritetsprincipen.

Sverige ser det positivt att socioekonomiska insatser ges hög prioritet, men kan inte acceptera att dessa görs obligatoriska i konvergensområdena. Det finns dock exempel på åtgärder som Sverige motsätter sig, t ex förtida pensionering.

Definitionen av det småskaliga kustfisket bör ses över och göras mer ändamålsenlig. Den svenska definitionen, enligt propositionen Kust- och insjöfiske samt vattenbruk (prop. 2003/04:51), begränsar det småskaliga fisket i tid, d v s småskaligt fiske är sådant fiske som bedrivs lokalt med fiskeresor under maximalt 24 timmar. Detta ger t ex en lokal och regional förankring vilket är positivt för fiskesamhällena.

Sverige stödjer begränsningen av vattenbruket till små- och mikroföretag. Sverige anser att stöd inte ska ges för uppfyllande av nationell eller gemensam lagstiftning. Det kan dock i sällsynta undantagsfall vara berättigat under en övergångsperiod när lagstiftande incitament saknas och ett kontrollförfarande är alltför svår genomförbart. Undantag bör dock inte gälla för förädlingsindustrin.

Sverige ser positivt på införandet av fleråriga miljöersättningar, god vattenbrukarsed och andra miljöförbättrande incitament för vattenbruket. Vad som ingår i god vattenbrukarsed behöver dock klargöras.

Sverige ser positivt på de ökade möjligheterna till diversifiering. De föreslagna kriterierna för att geografiskt avgränsa kustfiskeområdena är emellertid alltför specifika. Det måste vara en nationell angelägenhet att välja ut områden utifrån nationella behov i linje med subsidiaritetsprincipen.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

De flesta MS ger förslaget ett övergripande stöd. Några MS försöker öppna upp för återgång till "gamla" stödordningar som nu fasas ut, t ex stöd till nybyggnation av fiskefartyg.

Ingen MS utöver Sverige har uttryckt stöd för begränsningen till små- och mikroföretag, däremot har de flesta länder föreslagit att utöka stödmöjligheterna till åtminstone medelstora företag.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Ej kända i dagsläget.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Sammanställning pågår.

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget kommer troligen tas upp till nya diskussioner under Luxemburgs ordförandeskap. Kommissionen kommer möjligen att hinna presentera jämförande tabeller och sammanställt medlemsstaternas kommentarer till dess.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 33 och 37 enligt EG-fördraget.

3.3 Fackuttryck/termer

Automatiskt återtag – medel som inom två år efter beslut inte utnyttjats av medlemsstaten

Leader – gemenskapsinitiativ för landsbygdens utveckling

LAG – Lokala aktionsgrupper, genom urvalsprocess vald grupp inom Leader